χήθηκεν ὁ καπετάνιος τραβόντας τὰ μαλλιά του.

Ἀλλ' ὁ Μπαρμπατρίμης ὁ ναύκληρος ἔτρεξε χαρούμενος καὶ τοῦ βούλωσε τὸ στόμα.

—Φτύσ' στὸν κόρφο σου! τοῦ λέγει βιαστικά· φτύσ' στὸν κόρφο σου καὶ μὴ βαργομᾶς τὸ Θεό!... Νὰ ποῦ ξεδιάλυνε ἡ κακοσημαδιά· κάλλιο στὸ καράβι παρὰ στὸ σπίτι.

Ὁ καπετὰν Κρεμύδας ἐγύρισε καὶ τὸν κύτταξε ἄφωνος, ἄλαλος. Ἤρθεν ἔξαφνα μπροστά του ἡ θλιβερὴ εἰκόνα τοῦ σπιτιοῦ του, ὅπως ἦταν ὅταν τὸ ἄφησε μὲ τὴ γυναῖκά του κλιναρομένη νὰ χαροπαλεύῃ· νὰ γυρίζῃ ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὰ φωτεινὰ καὶ ὑγρὰ μάτια νὰ τὸν ζητᾷ καὶ κάτω τὰ παιδιά του νὰ σέρνονται καὶ νὰ κλαῖνε μόνα κ' ἔρημα. Καὶ ὁ μαυροκαπετάνιος πέφτοντας μὲ λυγμοὺς καὶ δάκρυα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Μπαρμπατρίμη.

—Ναί· εἶπε μὲ φωνὴ μισοσβυσμένη, λὲς καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀκούσῃ οὔτ' αὐτὸς ὁ ἴδιος· δόξα νἄχῃ ὁ Θεός. Κάλλιο στὸ καράβι παρὰ στὸ σπίτι...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΟΝΕΙΡΟΝ ΚΑΙ ΖΩΗ[1]

Διήγημα Μαυρικίου Γιοκαΐ.—Μετάφρ. Ν. Ἐπ.

Καὶ ὅλοι ἦσαν λυπημένοι, καὶ ὅλοι ἔφερον βαθύχρωμα ἐνδύματα. Ὁ γαμβρὸς ἔκλαιεν, ἐν ᾧ τὰ δάκρυα τοῦ πατρὸς εἶχον πλέον ἐξαντληθῆ. Δύο συγγενεῖς ὑπεβάσταζον τὴν ἀτυχῆ Ἔρτσαν. Ἐνηγκαλίσθη τόσον ἰσχυρῶς τὸ φέρετρον τῆς ἀδελφῆς της, ὅταν ἠθέλησαν νὰ τὸ καταβιβάσουν εἰς τὸν τάφον, ὥστε ἐδέησε νὰ τὴν ἀποσπάσουν ἐκεῖθεν διὰ τῆς βίας καὶ νὰ τὴν μεταφέρουν εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐκεῖ περιέμεινε τὴν ἐπάνοδον τῶν συγγενῶν της. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι καὶ ἡ Ἰλόνκα ἔμελλε νὰ ἐπανέλθῃ καὶ ὅταν εἶδεν εἰσερχομένους τὸν πατέρα της καὶ τὸν Βαρκζαὶ μόνους, ἡ λύπη της ὑπῆρξε τόσον ἰσχυρά, ὥστε ἐλιποθύμησεν. Ὁ Βαρκζαὶ τὴν ἀνήγειρε καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν μεταβιβάσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρός της.

«Κράτησέ την — τῷ εἶπεν ὁ γέρων Πέτκη, — τόρα πλέον δὲν ἔχω παρ' αὐτὸ τὸ παιδί. Ἂς λάβῃ τὴν θέσιν τῆς ἀδελφῆς της καὶ ἂς εἶνε εὐτυχής».

Ὁ Βαρκζαὶ ἐπεριποιήθη τὴν νεάνιδα, ἐπικινδύνως ἀσθενῆ ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας καὶ δὲν ἀπῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας, παρὰ μόνον ἀφ' οὗ ἡ Ἔρτσα ἀνέρρωσεν.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ γέρω Πέτκη, νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του Ἔρτσαν εἰς τὸν Βαρκζαί, δὲν ἔμεινε μυστικὴ διὰ κανένα, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ παρέλθῃ τὸ ἔτος τοῦ πένθους.

Καὶ τὸ ἔτος παρῆλθε βραδέως, παρέχον ὁλοὲν εἰς τὸν Πέτκη τὴν βεβαιότητα, ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν θυγατέρα του μὲ καλλίτερον καὶ ἐντιμώτερον ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν Βαρκζαί.

Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ πένθους, ἐώρτασαν τοὺς γάμους.

Ὁ Βαρκζαὶ ἐπῆρε μαζί του τὴν νεάνιδα, τὴν ὁποίαν ὑπερηγάπα καὶ ἡ εὐτυχία τῶν νέων ἐπέχυσεν ὀλίγον βάλσαμον ἐπὶ τῆς πληγῆς τοῦ γηραιοῦ πατρός.

Τὸ ὄνειρον τῆς Ἔρτσας ἔγεινε πραγματικότης.

Ἂς ἴδωμεν τόρα πῶς ἐπραγματοποιήθη καὶ τὸ ὄνειρον τῆς ἀδελφῆς της.

*

Νεαρός τις ποιμὴν ἐβάδιζε κατὰ μῆκος τοῦ Ζάμου τὴν νύκτα καθ' ἣν θορυβώδης ἑωρτάζετο ὁ γάμος τῆς πρωτοτόκου θυγατρὸς τοῦ Πέτκη.

Εἶχε σταματήσει καὶ ἤναψε πῦρ ἀπὸ κλάδους ἐλάτης. Ὠχρότατος, ρεμβώδης,

προσήλου τὰ ὄμματα ἐπὶ τῆς πυρᾶς, χωρὶς νὰ την βλέπῃ. Ἐκάθητο παρὰ τὴν ὄχθην, ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ἑνὸς δένδρου, τὸ ὁποῖον ὁ ποταμὸς εἶχεν ἐκριζώσει καὶ ἀφήσει κατόπιν ἐκεῖ. Τὸ πρόσωπον τοῦ ποιμένος ἦτο εὔμορφον καὶ λευκόν. Ἡ μαύρη του κόμη ἔπιπτεν εἰς βοστρύχους ἐπὶ τῶν ὤμων, ἁπλῆ δὲ καὶ πτωχικὴ ἦτο ἡ περιβολή του. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἔβλεπέ τις τὴν αἴγλην τῆς ἐμπνεύσεως, τὴν ὁποίαν εἰς μάτην ἐπικαλεῖται πολλάκις ὁ στιχοποιὸς καὶ ἡ ὁποία, εἰς τὰ βουνὰ καὶ εἰς τὰς πεδιάδας, ψιθυρίζει ἰδέας ὑψηλὰς παρὰ τὸ οὖς ἀνθρώπων τινῶν, τοὺς ὁποίους εὐνοεῖ ὁ Θεός. Καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ προνομιοῦχοι ψάλλουν σχεδὸν ἀσυνειδήτως καὶ ἐν τούτοις οἱ ἀνεπιτήδευτοι αὐτῶν μελῳδίαι φέρουν δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὰς ἀκούουν.

Πέριξ τοῦ ποιμένος τὰ πάντα ἐκοιμῶντο: οἱ ποιμένες, τὰ ποίμνια, ἡ φύσις ὁλόκληρος ἦτο βυθισμένη εἰς ὕπνον βαθύν· μόνος ὁ νεανίας ἠγρύπνει καὶ ἔπαιζε μὲ τὸν αὐλόν του ἄσματα, τὰ ὁποῖα κανεὶς δὲν τῳ εἶχε διδάξει, καὶ τὰ ἔπαιζεν ὡς ἐν ὀνείρῳ, σχεδὸν χωρὶς νὰ το ἐννοῇ.

Ἐνίοτε ἡ μελῳδία ἔπαυεν, ἀλλὰ τότε ἡ ἠχὼ τὴν ἐπανελάμβανε τρυφερωτέραν καὶ γλυκυτέραν.

Ὁ ποιμὴν δὲν παίζει πλέον, παρατηρεῖ ἓν ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον παρασύρει ὁ ποταμός. Τὸ ὕδωρ περιδινεῖται, τὸ ἀντικείμενον στρέφεται, στρέφεται καὶ ἐξαίφνης τὸ ρεῦμα ἀποθέτει ἓν ἀνθρώπινον σῶμα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Μὲ τὴν κλίτσαν του ὁ ποιμὴν ἕλκει τὸ πτῶμα πρὸς ἑαυτὸν καὶ οἱ ὀφθαλμοί του δὲν δύνανται νὰ πιστεύσουν τοιοῦτον θαῦμα. Παρθένον ὡραίαν, ὡραιοτέραν ἀπὸ ὅλας ὅσας εἶχεν ἴδει κατ' ὄναρ, εἶχεν ἐκβράσει ὁ ποταμός. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς νεάνιδος εἶνε κλειστοί, τὰ μαῦρά της μαλλιὰ σκεπάζουν τὸ στῆθός της καὶ τὸ σῶμά της εἶνε παγωμένον.

Ὁ νεαρὸς ποιμὴν ἀνέλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸ πτῶμα καὶ ἠκολούθησε μετ' αὐτοῦ τὴν ὄχθην. Ἐξύπνησε τοὺς συντρόφους του καὶ τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν ἐξήπλωσε τὴν νεκρὰν ἐπάνω εἰς μίαν κάπαν.

«Δυστυχισμένο κορίτσι — ἐψιθύρισαν οἱ ποιμένες περίλυποι — νἀποθάνῃ εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του!»

Ὁ νέος ἐγονυπέτησε παρὰ τὴν νεκράν. Προσεπάθει νὰ θερμάνῃ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῆς παρθένου καὶ κατεφίλει τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς διαπαντὸς κεκλεισμένους, ὡς ἂν ἤθελε νά τῃ δώσῃ τὴν ἰδικήν του ζωὴν δι' ἑνὸς τῶν φιλημάτων ἐκείνων.

«Πηγαίνετε νά μου ἑτοιμάσετε ἓν φορεῖον—εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους ποιμένας,— θὰ πάρω μαζί μου αὐτὸ τὸ κορίτσι εἰς τὰ βουνά. Ἡ μητέρα μου ξεύρει γιατρικὰ ποῦ θὰ τὴν ἐξυπνήσουν.

—Τὸ κορίτσι εἶνε πεθαμένο—εἶπον οἱ ποιμένες.

— Δὲν θέλω νά το πιστεύσω· εἶνε τόσον ὡραία! Ἰδέτε την λιγάκι: αὐτὸ τὸ εὔμορφο πρόωπον, αὐτὰ τὰ κάτασπρα χεράκια, νά τα φάγῃ ἔτσι γρήγορα τὸ χῶμα! Ἄ, ὄχι, ὄχι, ἐλᾶτε, γρήγορα ἕνα φορεῖον! Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀκόμη ζωὴ εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα· τὰ δάκτυλα εἶνε ἀκόμη μαλακά. Πόσοι καὶ πόσοι ποῦ τοὺς ἐλέγαμεν πεθαμένους, δὲν ἐξανάζησαν! Προσευχηθῆτε στὸ δρόμο, προσευχηθῆτε στὸ ἐκκλησάκι τῆς Παναγιᾶς καὶ θὰ ζήσῃ.

— Εἶνε πεθαμένη, εἶπον οἱ ποιμένες.

Ἀπεμακρύνθησαν, κατεσκεύασαν ἓν φορεῖον καὶ προσηυχήθησαν πρὸ τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τῆς Παναγίας.

Ὁ ποιμὴν ἔμεινε μόνος.

«Ἂν εἶνε πεθαμένη—ἐσκέφθη—θὰ την πάρω μαζί μου καὶ θά την θάψω κάτω ἀπὸ τὸ δενδρολίβανον εἰς τὸν κῆπον. Ἐκεῖ τοὐλάχιστον θά την ἔχω πάντα πλησίον μου».

Μετ' ὀλίγον οἱ ποιμένες ἐπανῆλθον φέροντες τὸ φορεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐξήπλωσαν τὴν νεάνιδα. Τὴν ἔφεραν οὕτω μακράν, ἐπάνω εἰς τὸ βουνόν, μέχρι τῆς κατοικίας τοῦ ποιμένος. Ἡ μήτηρ του ἰάτρευε τὰς ἀσθενείας μὲ παντοειδεῖς βοτάνας καὶ ρίζας. Ἔφθασαν περὶ τὰ ἐξημερώματα. Ἡ γραῖα ἦλθεν εἰς προϋπάντησιν τοῦ υἱοῦ της καί τον ἠρώτησε τί ἔφερεν ἐπὶ τοῦ φορείου.

[1] Ἴδε σελ. 70.